

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/111/2019
Identifikačné číslo spisu: 7915210136
Dátum vydania rozhodnutia: 18.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7915210136.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcov 1/ D. H., narodenej XX. XX. XXXX, bývajúcej v K., E. XXX/XX, 2/ F. L. O., narodenej XX. XX. XXXX, bývajúcej v J., E. XX a 3/ Z. H., narodeného XX. XX. XXXX, bývajúceho v S., N. XXX/XX, zastúpených JUDr. Viktóriou Hajduovou, advokátkou so sídlom v Trebišove, M. R. Štefánika 3197/32, proti žalovanej V. P., narodenej XX. XX. XXXX, bývajúcej v K. XXX/X, zastúpenej JUDr. Jánom Sokolom, advokátom so sídlom v Trebišove, Cukrovarská 32/2, o neplatnosť závetu, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 15C/401/2015, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. decembra 2018 sp. zn. 5Co/203/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcom náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Trebišov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) z 21. februára 2018 č. k. 15C/401/2015-604, ktorým prvoinštančný súd určil, že predmetný závet poručiťľa D. H., zomrelého XX. XX. XXXX, zo dňa 30. 04. 1980 je neplatný a rozhodol o trovách konania. Zároveň rozhodol, že žalobcom priznáva náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdenie prvoinštančného rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou majúc za to, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“). Navrhla rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. V dovolaní uviedla, že ho podáva podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Namietala, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej

miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Za takýto nesprávny procesný postup považovala to, že súd prvej inštancie nevykonal všetky ňou navrhované dôkazy.

3. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu navrhli tento mimoriadny opravný prostriedok ako nedôvodný zamietnuť.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačí súd“), po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, pristúpil k skúmaniu splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania a predpokladov prípustnosti dovolania.

5. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Jeho účelom je náprava najzávažnejších procesných pochybení (zmätočných rozhodnutí) a riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry. Je prípustné proti dvom skupinám rozhodnutí odvolacieho súdu, a to proti rozhodnutiam postihnutým tzv. zmätočnosťou vadou (§ 420 C. s. p.) a proti rozhodnutiam zásadnej právnej významnosti (§ 421 C. s. p.). Tým sú zároveň určené dva prípustné dovolacie dôvody, a to dovolací dôvod spočívajúci vo vadách uvedených v § 420 C. s. p. a dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci za splnenia predpokladov uvedených v § 421 C. s. p.

6. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8. Dovolačí súd v prvom rade skúmal prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. Zaoberanie sa týmto dovolacím dôvodom v poradí ako prvým je dané jednak jeho povahou (zmätočnosť konania v zásade znemožňuje posudzovanie správnosti rozhodnutia z hľadiska právneho posúdenia veci), jednak jeho umiestnením v C. s. p. (predchádza dovolaciemu dôvodu vyplývajúcemu z § 421 ods. 1 C. s. p.), a tiež tým, že existencia tohto dôvodu zakladá nielen prípustnosť, ale zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania, v dôsledku čoho sa zaoberanie prípadným ďalším uplatneným dovolacím dôvodom vyplývajúcim z § 421 ods. 1 C. s. p. stáva neefektívnym, a teda bezpredmetným.

9. Za zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. označila dovolateľka podľa nej nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie. Pri špecifikácii tohto dovolacieho dôvodu namietala nevykonanie ňou navrhnutých dôkazov prvoinštančným súdom a vyjadrila nesúhlas so skutkovými zisteniami a skutkovými závermi súdov v základnom konaní. Jej námietky v tomto smere neboli spôsobilé založiť vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. Prípadné nesprávne zistenie skutkového stavu totiž nie je podľa Civilného sporového poriadku samostatným dovolacím dôvodom a nie je ani nesprávnym procesným postupom, ktorý by znemožnil, aby dovolateľ uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Dovolačí súd navyše nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C. s. p.). Dovolačí dôvod uplatnený podľa § 420 písm. f) C. s. p. preto nebol daný a dovolanie v tejto časti bolo treba odmietnuť pre neprípustnosť v zmysle § 447 písm. c) C. s. p.

10. Následne dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 421 ods. 1 C. s. p.

11. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

13. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je v zmysle citovaného ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

14. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle ust. § 432 ods. 2 C. s. p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľky riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodovanie odvolacieho súdu a pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v jeho rozhodovacej praxi nebola vyriešená alebo ktorá je rozhodovaná rozdielne.

15. Nie je povinnosťou dovolacieho súdu, aby si právnu otázku, ktorá mala byť riešená odvolacím súdom nesprávne, mal vyvodzovať sám. Naopak jej riadne vymedzenie, t. j. jasné formulovanie, je povinnosťou strany, ktorá je v dovolacom konaní povinne zastúpená advokátom ako kvalifikovaným právnym zástupcom. Jasne formulovaná právna otázka má v prvom rade naznačiť riešenie daného prípadu požadované stranou a v druhom rade potom jej znenie predstavuje všeobecný právny záver aplikovateľný v obdobných prípadoch v budúcnosti.

16. V predmetnej veci však bolo dovolanie v tejto časti postihnuté vadou spočívajúcou v riadnom nevymedzení uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 C. s. p., t. j. v nevymedzení, ktoré právne posúdenie veci dovolateľka považuje za nesprávne a v čom táto nesprávnosť spočíva. V dovolaní absentuje vymedzenie právnej otázky, resp. otázok, od ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri ktorých riešení sa odvolací súd mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, prípadne ktoré v praxi dovolacieho súdu vyriešené neboli alebo sú rozhodované rozdielne. Za riadne vymedzenie nesprávneho právneho posúdenia veci ako aj toho, v čom táto nesprávnosť spočíva, nemožno totiž považovať len opätovné poukazovanie na nedostatočne zistený skutkový stav veci. V tejto časti dovolania bol preto daný dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. f) C. s. p.

17. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie dovolateľky odmietol.

18. O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobcom 1/ až 3/, úspešným v dovolacom konaní, priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalovanej zaplatiť im náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.